

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3204/2018
28.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Цемовић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Чачак“ са седиштем у Чачку, чији је пуномоћник Ђорђе Илић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3625/17 од 17.07.2018. године, у седници одржаној 28.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3625/17 од 17.07.2018. године у ставу првом изреке, пресуда Основног суда у Чачку П1 335/16 од 12.07.2017. године у ставу првом и четвртном изреке и решење Основног суда у Чачку П1 329/18 од 19.09.2018. године у ставу другом изреке, тако што се одбија, као неоснован захтев тужиље АА којим је тражила да се утврди да је 16.11.2015. године засновала радни однос на неодређено време, што је тужени Дом здравља „Чачак“ дужан признати и трпети, да се обавезе тужени Дом здравља „Чачак“ да тужиљу АА врати на рад на радно место које одговара њеној стручној спреми и радном искуству и да је реинтегрише у процес рада, као и захтев тужиље АА, којим је тражила да се поништи решење туженог Дома здравља „Чачак“ број 1902/1-1 од 07.09.2016. године, којим јој је отказан уговор о раду, као незаконито и обавезе тужени да јој плати трошкове поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П1 335/16 од 12.07.2017. године, ставом првим изреке, усвојен је захтев тужиље и утврђено да је тужилца 16.11.2015. године засновала радни однос на неодређено време, што је тужени дужан признати и трпети и да се тужени обавезе да тужиљу врати на рад на радно место које одговара њеној стручној спреми и радном искуству и да је реинтегрише у процес рада. Ставом другим изреке утврђено је да су ништави уговори о раду између туженог, као послодавца и тужиље као запослене и Уговор број 284/6 од 04.12.2015. године, Уговор број 284/7 од 05.01.2016. године, Уговор број 284/8 од 06.02.2016. године, Уговор број 284/9 од 08.03.2016. године, Уговор број 1902 од 04.05.2016. године, Уговор број 1902/1 од 01.07.2016. године и Анекс уговора о

раду Анекс број 1 број 284/9-1 од 12.04.2016. године и да исти не производе правно дејство почев од дана доношења па убудуће, што је тужени дужан признати и трпети. Ставом трећим изреке утврђено је да је ништава одредба члана 3 Уговора о раду број 284/5 од 03.11.2015. године у делу у којем је утврђено да се уговор закључује најдаље до 03.12.2015. године и да исти не производи правно дејство почев од дана доношења па убудуће, што је тужени дужан признати и трпети. Ставом четвртим изреке, поништено је решење туженог број 1902/1-1 од 07.09.2016. године, којим је тужиљи отказан уговор о раду, као незаконито. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка плати 106.500,00 динара у року од 8 дана од дана пријема пресуде, под претњом принудног извршења, а уколико у остављеном року то не учини на напред наведени износ тече законска затезна камата од дана извршности до исплате. Решењем Основног суда у Чачку П1 329/18 од 19.09.2018. године, ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова поступка плати 106.500,00 динара, са каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3625/17 од 17.07.2018. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и четвртм изреке. Ставом другим изреке укинута је првостепена пресуда у ству другом, трећем и петом изреке и предмет у укинутим деловима је враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 87/18), и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је засновала радни однос са ЗЦ „Др Драгиша Мишовић“ Чачак, Организациона јединица Дом здравља „Чачак“ на одређено време, по основу уговора о раду од 07.11.2013. године, за период од 07.11.2013. године до 09.12.2013. године, за обављање послова ..., због повећаног обима посла. По истеку овог уговора тужиља је са истим послодавцем, из истих разлога и за обављање истих послова закључила више уговора о раду на одређено време и то за период: од 10.12.2013. године до 17.01.2014. године; од 18.01.2014. године до 18.02.2014. године; од 19.02.2014. године до 19.03.2014. године; од 20.03.2014. године до 05.05.2014. године; од 06.05.2014. године до 09.06.2014. године и од 10.06.2014. године до 10.07.2014. године. Након извршене статусне промене у ЗЦ „Др Драгиша Мишовић“ Чачак, на основу које је овај правни субјекат подељен на самосталне здравствене установе између осталих и на Дом здравља „Чачак“, тужиља је по истеку последњег уговора о раду на одређено време са туженим, као правним следбеником ЗЦ „Др Драгиша Мишовић“ Чачак, због повећаног обима посла закључила уговор о раду на одређено време за обављање послова ... за период од 11.07.2014. године до 11.09.2014. године. По истеку овог уговора о раду тужиља је са туженим за обављање истих послова, због повећаног обима посла закључила више уговора о раду на одређено

време за период: од 12.09.2014. године до 31.10.2014. године; од 01.11.2014. године до 01.12.2014. године; од 02.12.2014. године до 08.01.2015. године; од 09.01.2015. године до 09.02.2015. године; од 10.02.2015. године до 28.02.2015. године; од 01.03.2015. године до 11.08.2015. године; од 01.09.2015. године до 01.10.2015. године; од 02.10.2015. године до 04.01.2016. године; од 05.01.2016. године до 05.02.2016. године; од 06.02.2016. године до 07.03.2016. године; од 08.03.2016. године до 11.04.2016. године, који је анексом од 12.04.2016. године продужен до 28.04.2016. године; од 04.05.2016. године до 30.06.2016. године и од 01.07.2016. године до 07.09.2016. године. Тужилји је радни однос престао на основу решења туженог о отказу уговора о раду од 07.09.2016. године, због истека рока за који је заснован.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили захтев тужилје применом члана 37. став 1. и 4. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13), будући да су сматрали да је тужилја од 07.11.2013. године до 07.09.2016. године, на основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време, без дана прекида, обављала исте послове и да је на тај начин остварила непрекидан рад на истим пословима више од 12 месеци, и како су уговори о раду на одређено време закључени супротно одредбама Закона о раду, да се има сматрати да је тужилја код туженог засновала радни однос на неодређено време.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Чланом 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр.24/05), који се примењивао до измена објављених у Службеном гласнику РС број 75/2014, ставом 1. било је прописано да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време и слично, за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или са прекидима не може трајати дуже од 12 месеци. Ова законска одредба је промењена Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“, број 75/14 од 21.07.2014. године), тако што је прописано да се уговор о раду може закључити на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање предодређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба, а послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1 овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца.

С обзиром да је тужени корисник јавних средстава, то се у односу на њега примењује и Закон о буџетском систему. Законом о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, као и Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“, број 108/13 – који је ступио на снагу 07.12.2013. године) као и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, односно до 31.12.2017. године. Изузетно од става 34. овог члана радни однос са овим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог

надлежног органа уз претходно прибављено мишљење министарства. Чланом 105. истог закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Нижестепени судови су одлучујући о захтеву тужиље применили одредбе Закона о раду, међутим, нису имали у виду да се у односу на туженог, као корисника јавних средстава, примењује и Закон о буџетском систему. Одредбе Закона о буџетском систему, којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specijalis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, а што следи из члана 105. Закона о буџетском систему. Код утврђеног да је тужила од 07.11.2013. године до 07.09.2016. године, на основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време, без дана прекида, обављала исте послове и да је тужили рок на који је закључен последњи уговор о раду истекао 07.09.2016. године, када је и донето спорно решење туженог, то се у овом случају имају применити одредбе Закона о буџетском систему, па како је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему, који је био у примени у време настанка спорног односа између странака било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе, то супротно закључку нижестепених судова није било услова да радни однос тужиље на одређено време по сили закона прерасте у радни однос на неодређено време.

Сходно напред наведеном, како су нижестепени судови на утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право, односно погрешно су сматрали да се у овом случају имају применити одредбе Закона о раду, а не Закона о буџетском систему, с обзиром да је Закон о буџетском систему *lex specijalis* у односу на Закон о раду, сагласно члану 105. Закона о буџетском систему, с обзиром да је тужени корисник јавних средстава и да се стим у вези и на њега односи забрана запошљавања нових лица ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним околностима уз сагласност надлежног органа Владе, то се не може сматрати да је тужила радни однос засновала на неодређено време, иако је од 07.11.2013. године до 07.09.2016. године, на основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време, без дана прекида, обављала исте послове, са којих разлога су преиначене нижестепене одлуке и одбијен, као неоснован захтев тужиље.

Преиначена је и одлука о трошковима поступка, с обзиром да је иста саставни део првостепене пресуде и зависи од одлуке о главној ствари, сагласно члану 165. ЗПП, тако што је одбијен, као неоснован захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој плати трошкове поступка, имајући у виду успех тужиље у овом поступку, на основу члана 153. и 154. ЗПП.

Са напред наведених разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић